

Hanna Kettunen

28.03.2023

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönnö VN/6164/2023 Arviomuistiosta sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

Lausunto arviomuistiosta sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

1. Pidätkö arviomuistiosta esitettyä kuvausta mikroliikkumisen nykytilasta oikeasuuntaisena ja riittävän kattavana? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää jollain tavalla?

THL kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta. THL:n lausunto keskittyy erityisesti mikroliikenteessä tapahtuvien tapaturmien ehkäisyä edistäviin toimiin. Arviomuistiosta kuvattu mikroliikenne on kaupunkimaiseen ympäristöön sijoitettavaa liikumista. Näin ollen mikroliikkumisen haasteet keskittyvät kaupunkeihin. Osa arviomuistiosta esitetyistä toimista vaikuttaa kuitenkin koko maahan polkupyöräilyyn liittyvien ehdotusten kautta.

THL pitää hyvänä, että mikroliikkumisen nykytilan kuvauksessa otetaan huomioon mikroliikenteessä tapahtuvat onnettomuudet ja niiden kuormitus terveydenhuollolle. Arviomuistion kuvaus mikroliikkumisen onnettomuuksista ja niiden seurauksista pohjaa THL:n näkemyksen mukaan parhaaseen tällä hetkellä saatavilla olevaan tietoon.

Päihtyneenä ajamisen vaikutusten lisäksi arviomuistiosta nostetaan hyvin esiin sähköpotkulautojen pysäköinnin haasteiden osalta esteettömyyden vaarantuminen. Jalkakäytävälle poikittain pysäköidyt sähköpotkulaudat haittaavat monien jalankulkijaryhmien liikumista ja voivat pahimmillaan aiheuttaa hoitoa vaativia vammoja.

2. Mitä arviomuistiosta käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Minkä vuoksi?

THL pitää hyvänä mikroliikkumisen turvallisuuden tarkastelua monista eri näkökulmista. Yksittäisistä ratkaisuvaihtoehdoista tapaturmien ehkäisyn ja terveyden huollon kuormituksen kannalta promillerajan asettamisessa polkupyörille ja sähköpotkulaudoille on monia kannatettavia näkökohtia. Päihtymys vaikuttaa kykyyn hallita polkupyörää tai sähköpotkulautaa ja lisää näin ollen onnettomuuden riskiä.

THL pitää hyvänä pelisääntöjen luomista päihtyneenä ajamiseen sähköpotkulaudoilla ja polkupyörillä. Ehdotettu 0,5 promillen raja olisi johdonmukainen suhteessa muun ajoneuvoliikenteen promillerajaan. Promilleraja helpottaisi puuttumista päihtyneenä ajamiseen. Lisäksi se voisi pidemmällä tähtäimellä vaikuttaa asenteisiin päihtyneenä ajamista kohtaan.

Onnettomuuksien ehkäisyn kannalta on hyvä ottaa huomioon useiden eri toimien yhteisvaikutus. Muun muassa rajoitukset sähköpotkulautojen nopeuksiin ja ajoaikoihin sekä erilaiset tekniset mahdollisuudet tunnistaa kuljettajan päihtymys voivat omalta osaltaan parantaa mikroliikenteen turvallisuutta.

Hanna Kettunen

28.03.2023

3. Puuttuuko arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista jokin olennaiseksi katsomanne ratkaisuvaihtoehto? Millainen tämä ratkaisuvaihtoehto olisi?

THL näkee, että jos polkupyöräilylle ja sähköpotkulautailulle asetetaan promilleraja, olisi alkoholin promillerajan lisäksi loogista noudattaa myös huumaus- ja lääkeaineiden osalta nykyisessä Rikoslaisissa määriteltyjä rattijuopumuksen kriteerejä.

4. Mikä on näkemyksenne luvussa 7 esitetystä liikenne- ja viestintäministeriön arviosta? Tulisiko arviota täydentää joillain tavalla?

THL yhtyy monelta osin liikenne- ja viestintäministeriön luvussa 7 esittämään arviioon ratkaisuvaihtoehdoista. Pyöräilyn ja sähköpotkulautailun promillerajan osalta THL pitää hyvänä myönteistä kantaa promillerajalle ja pakkokeinolain muuttamiselle siten, että poliisilla olisi oikeus puhalluttaa minkä tahansa ajoneuvon kuljettaja tai tehdä hänelle huumausainepikatesti epäillyn päihtymyksen toteamiseksi.

5. Mitä muuta haluaisitte lausua arviomuistiosta ja sen sisällöstä?

Sähköpotkulaudat ovat vielä melko uusi liikkumisväline, mutta tässäkin arviomuistiossa on havaittu, että ne vaikuttavat monella tavalla eri väestöryhmiin. Sähköpotkulautojen ja muiden tulevaisuuden mikroliikenteen muotojen käytössä ja niitä koskevissa rajoituksissa tulee huomioida kaikkien tienkäyttäjryhmien yhdenvertainen mahdollisuus liikkua turvallisesti.

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta mikroliikkumisen haasteena päihtyneenä ajamisen lisäksi on, että palvelujen käyttäjät eivät tunne riittävällä tavalla heitä koskevia liikennesääntöjä. THL pitääkin tärkeänä, että kaikkien tielläliikkujien osaamiseen ja turvallisuusasenteisiin pyritään jatkossakin vaikuttamaan. Arviomuistiossa mainittujen tahojen lisäksi tässä työssä voisi hyödyntää myös Tapaturmien ehkäisyverkostoa, jonka jäsen THL on. Mikroliikenne on erityisesti nuorten liikkumismuoto, joten mikroliikenteen turvallisuudesta viestimisessä tulisi ottaa huomioon nuorten näkökulma ja heidän hyvinvointinsa vahvistaminen.

THL haluaa nostaa esiin myös sen, että liikennesäännöistä piittaamaton käytös sähköpotkulaudoilla voi aiheuttaa turvattomuuden tunnetta osassa jalankulkijoista, esimerkiksi iäkkäissä. Tämä voi vähentää halukkuutta liikkua kodin ulkopuolella ja vaikuttaa myös iäkkäiden arkiliikuntaan ja sitä kautta heidän hyvinvointiinsa ja toimintakykyyn. Turvattomuuden tunne ei ole aina suoraan suhteessa uhkien todennäköisyyteen ja siihen voivat vaikuttaa omien kokemusten lisäksi esimerkiksi läheisten kokemukset ja aiheesta uutisointi. Viestinnällä voidaan pyrkiä myös hälventämään liiallisia huolia ja eri tienkäyttäjryhmien vastakkainasettelua.

Pääjohtajan sijaisena

Hallinto- ja talousjohtaja Mia Nykopp

Johtaja

Mika Salminen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende